

ინკლუზია და სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები საქართველოში

თბილისი, საქართველო 2016 წლის 12-13 მარტი
10 მიდგომა ინკლუზიური სწავლებისადმი
თანასწორობა და ხარისხი სწავლა-სწავლებაში

ფილ დექსტერი, ბრიტანეთის საბჭოს მრჩეველი
მასწავლებელთა პროფესიული განვითარების საკითხებში

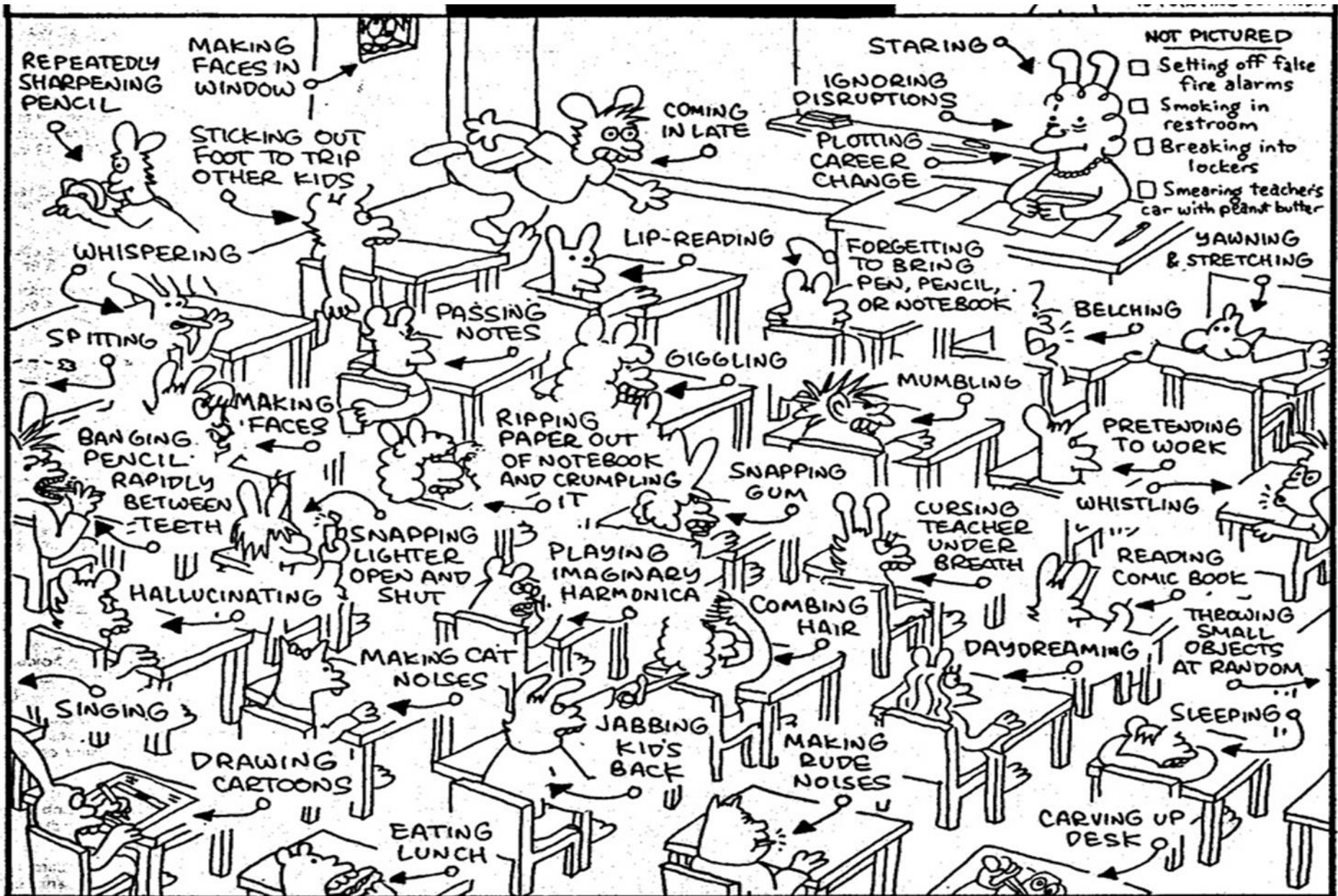
Special Educational Needs

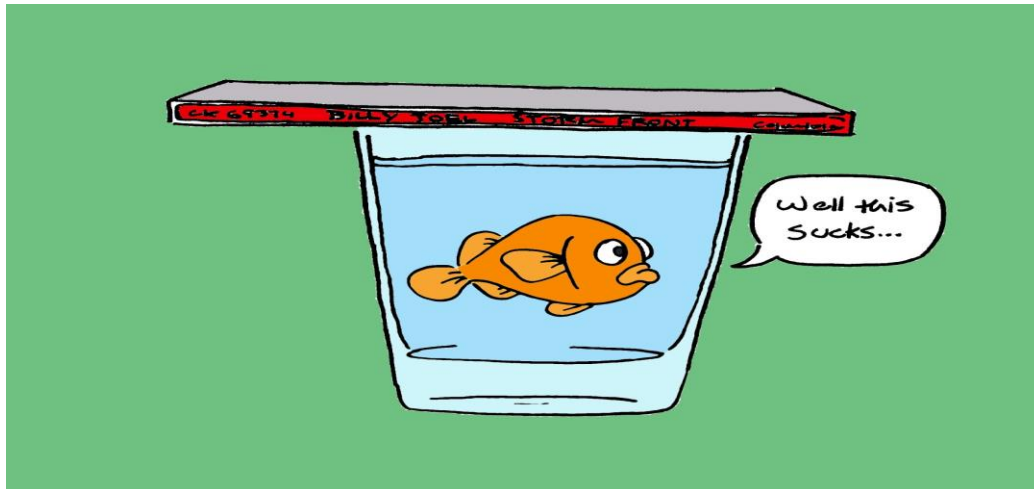
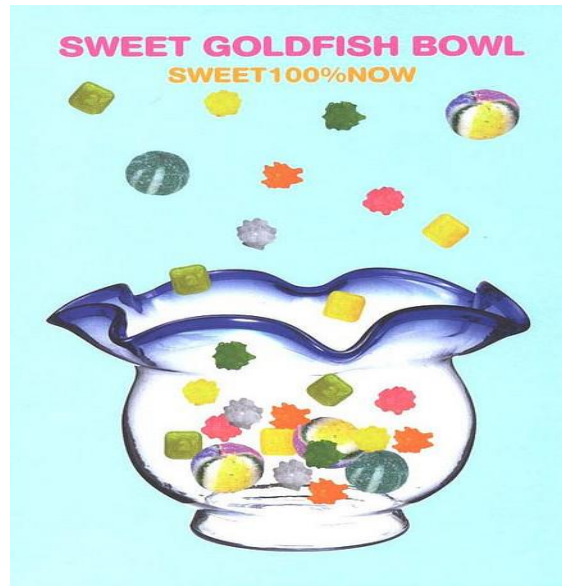
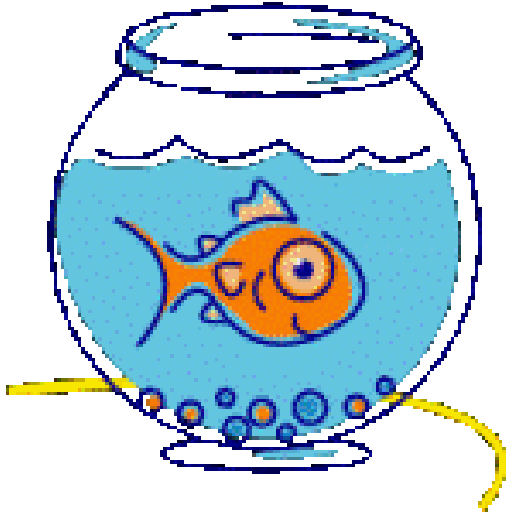
სურათებზე გამოსახული ბავშვებიდან, რომელს აქვს სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები?

რა ხდება და რა არ ხდება ამ საკლასო ოთახში?

ზოგიერთისთვის ზედგამოჭრია - სხვებისთვის კი უცხოა

სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები ხელმისაწვდომობა და ჩართულობა

„საშუალო“ დონის ბავშვი??

დისლექსია

აუტიზმი/
ასპერგერები

შეზღუდული
ფიზიკური
შესაძლებლობა

SEBDs/SEMH
საჭიროებები

საუბრისა და
ენის
საჭიროებები

ADHD

სმენის
შეზღუდულობა

დისკალკულია

დისპრაქსია

დაქვეითებული
მხედველობის
უნარი

ნიჭიერი

ინკლუზიის სამედიცინო და სოციალური მოდელები

Vs

როგორ განვსაზღვრავთ სპეციალურ საგანმანათლებლო საჭიროებებს?

ბავშვები აწყდებიან სირთულეებს სწავლაში იმ შემთხვევაში, თუ მათ თავის ასაკის ბავშვებთან შედარებით უფრო მეტად უჭირთ სწავლა. ან აქვთ შეზღუდული შესაძლებლობა რომელმაც შეიძლება შეაფერხოს მათი „წარმატება“ სხვა მისი ასაკის ბავშვებთან შედარებით.

ტერმინი - სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებები ასევე გამოიყენება ბავშვებთან დაკავშირებით, რომელთაც სწავლის განსაკუთრებული შესაძლებლობების გამო სჭირდებათ დამატებითი დახმარება თანატოლებისგან განსხვავებით

ხარისხიანი სწავლებისა და სწავლის ხელშეწყობა

- ❖ შემეცნება და სწავლა
- ❖ ქცევითი, ემოციური და სოციალური განვითარება (SMEH)
- ❖ კომუნიკაცია და ინტერაქცია
- ❖ გრძნობადი და/ან ფიზიკური
- ❖ სოციალური მარგინალიზაციის ფაქტორები

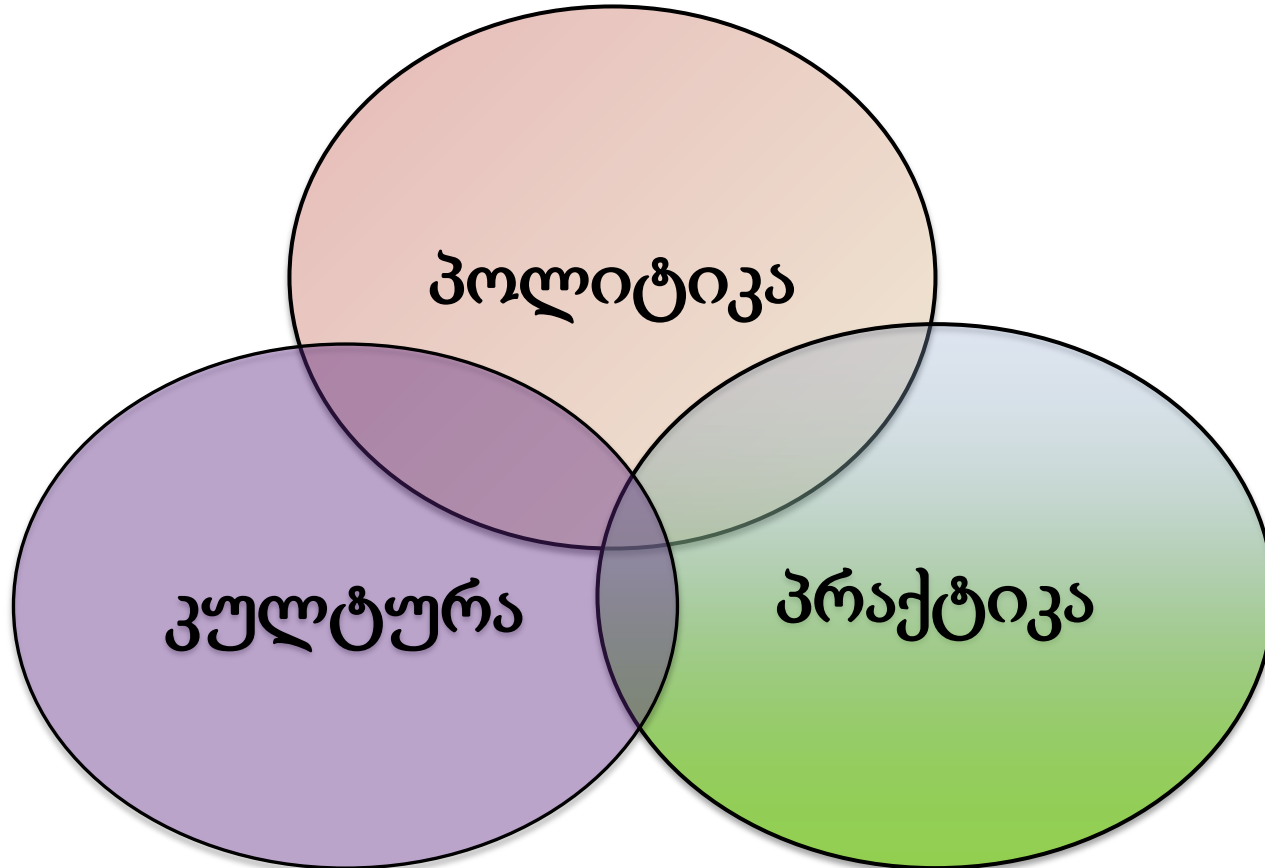
ინკლუზიის განსხვავებული მოდელები

- ერთჯერადი დახმარება
- ორმაგი დახმარება
- მრავალმხრივი დახმარება

ინტეგრირებული მიდგომა ინკლუზიური პრაქტიკის მიმართ

ინკლუზიური სწავლის ათი მიდგომა

1. აღნიშნეთ მრავალფეროვნება

აღიარება იმისა, რომ თითოეული ჩვენგანი განსხვავებულია და რა გავლენა აქვს ამას სწავლის პროცესზე.

პოზიტივი, რომელიც თითოეულ პიროვნებას მოაქვს –
თანამშრომლობის გარემო

„უჩვეულო“ არის კლასისა
თუ ჯგუფისთვის საჩუქარი

რას ხედავთ სურათზე?

როზის ისტორია

ნეირო-სხვადასხვაობა – რას ეხება საკითხი?

საკლასო მეცადინეობები შეიძლება წარმოადგენდეს გამოწვევას

ასეთი შემსწავლელთათვის, რადგან, როგორც წესი, მიდგომა

არ შეესაბამება მათ საჭიროებებს სიძლიერისა და სისუსტეების

გამო, რომლებიც განსხვავდება 'ტიპურისგან/ნორმისგან' -

პოლიტიკური/საგანმანათლებლო/ბიზნეს არჩევანისგან.

სტუდენტებს, რომლებსაც ახასიათებთ ნეირო-სხვადასხვაობა,

შეიძლება პრობლემა ჰქონდეთ მეხსიერებასთან და ინფორმაციის

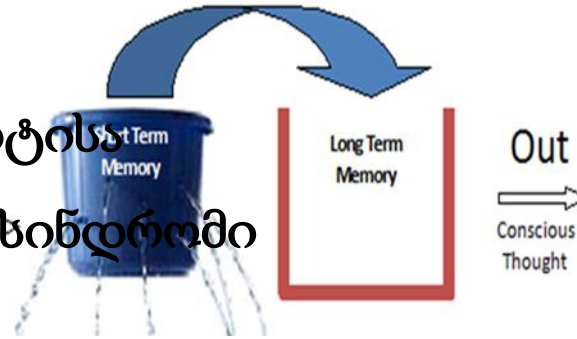
(ტექსტი, ნომრები და მეხსიერების ისეთი აქტივობები, რომლებიც დიდ ძალისხმევას მოითხოვს) დამახსოვრებასთან დაკავშირებით. მსგავს სირთულეებს არ აქვთ კავშირი ინტელექტთან, მაგრამ სახეზეა ნათელი საბუთი იმისა, რომ ადამიანი თავს სათანადოდ ვერ ართმევს დავალებას. როგორ შეგვიძლია ამოვაგსოთ ეს ხარვეზი?

ნეირო სხვადასხვაობა აღიქვამს ნევროლოგიურ განსხვავებებს, არა როგორც შეზღუდულ შესაძლებლობას ან მენტალურ დაავადებას, არამედ როგორც თანაბრად მოქმედს, უნიკალურსა და ნევროლოგიურ გამოცდილებას, რომელიც საგანმანათლებლო და სოციალური კუთხით უნდა იყოს აღიარებული.

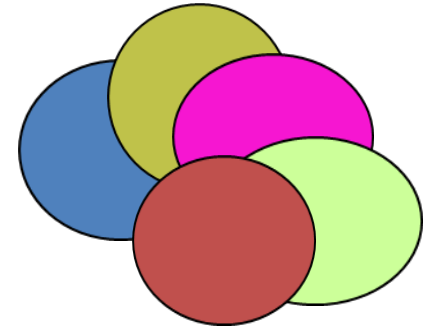

შემეცნებითი განსხვავებების სპექტრი – ნეირო-სხვადასხვაობა

- დისლექსია
- ყურადღების დეფიციტის და ჰიპერაქტიურობის სინდრომი
- დისპრაქსია
- აუტისტური სპექტრი
- სირთულეები საუბარსა და ენასთან დაკავშირებით
გამომხატველი და რეცეპტული ენა - ტექსტი
მომუშავე მეხსიერება და თანმიმდევრული
კონცენტრაცია/ფოკუსი
სოციალური ინტერაქციული საჭიროებები
მუშაობისა და დავალებების ორგანიზება
სწრაფი და ნელი აზროვნება

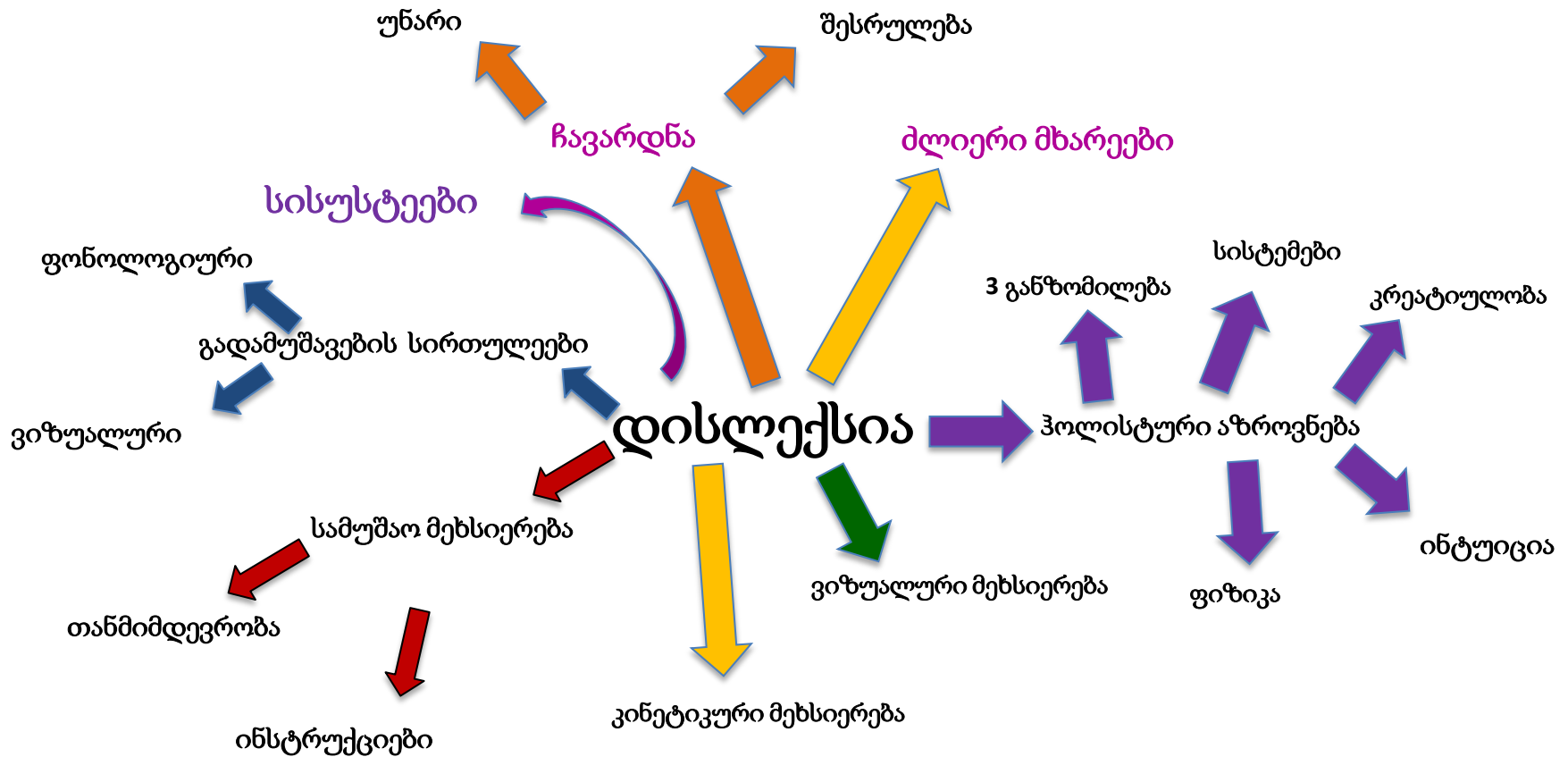

Co-occurring

შემეცნებითი განსხვავებების აღნიშვნა - ნეირო-სხვადასხვაობა

ფანტაზია, ჰოლისტური/ფართოდ აზროვნება, კინეტიკური და ვიზუალური მეხსიერება, ძლიერი ინტუიცია და კრეატიულობა.

2. სწავლის მკაფიო და მიღწევადი შედეგები

- ✓ უზრუნველჰყავით, რომ სწავლის შედეგები იყოს მკაფიო და ყველასათვის გასაგები (არამხოლოდ აკადემიური)

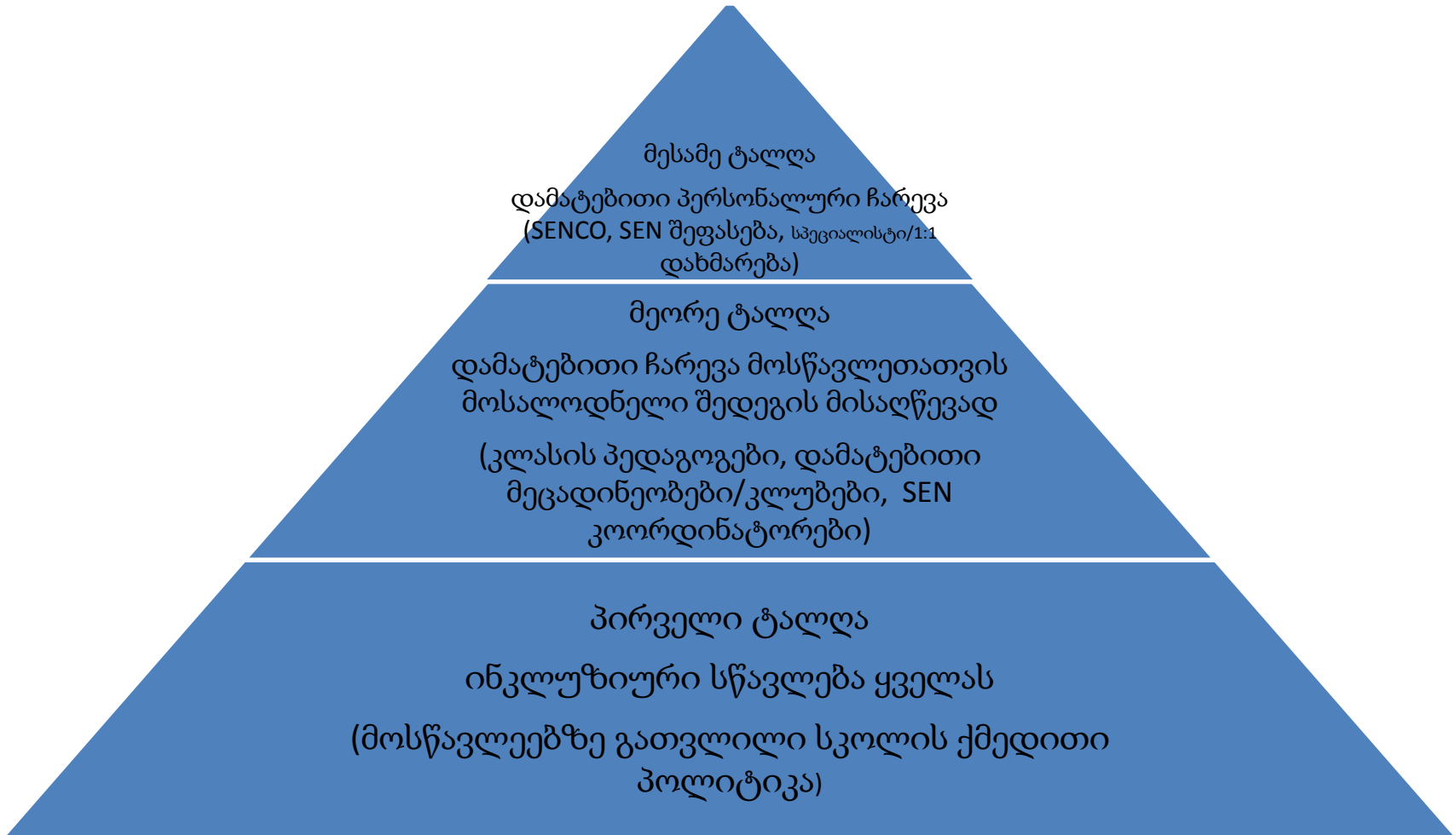

- ✓ ნათელი და შეთანხმებული საწყისი და საბოლოო საკითხები

- ✓ მოსწავლეს შეუძლია... შეუძლია მიაღწიოს...

ინკლუზიისადმი მიდგომათა სამი ტალღა გავრცელებულ კონტექსტში

ინდივიდუალური საგანმანათლებლო გეგმა

სახელი:	ირინა	პრობლემა:		დაწყ. თარიღი: ახლა	
დაბ.თარიღი:		ქცევა/კონცენტრაცია/სხვებთან ურთიერთობა		შეფასების თარიღი: 6 კვირა	
კლასი:		შეფასება: დაკვირვება დახმარების		IEP ნომერი: 1	
დამხმარე:	ქალბ. ჯოუნსი	სახე: პატარა ჯგუფების			
		შექმნა/კარგად მოქცევის			
მიზნები:	კრიტერიუმი:	შესაძლო რესურსები და ტექნიკა:	სტრატეგიები:	რჩევები მასწ. ასისტენტს	შედეგი/შეფასება:
სამუშაოზე კონცენტრაცია; ხელის აწევა მასწავლებლისთვის დახმარების სათხოვნელად; ხელების და ფეხების ერთ ადგილას გაჩერება	სამუშაოს კლასში დროულად დასრულება; ირინა არ დაისჯება კლასისთვის ხელის შეშლის გამო; ირინას კარგი მოხსენების ბარათი ექნება კვირის ბოლოს. მინიმუმ 70% უნდა შესრულდეს.	მასწავლებელი გამოიყენებს კედლის მონახაზს შესრულებული სამუშაოს აღსანიშნავად; მასწავლებელი გამოიყენებს ვიზუალურ საშუალებებს ირინას და მთელი კლასისთვის მოსმენისა და მოთმენის შესახსენებლად; ირინა აირჩევს პრიზს კვირის ბოლოს თუ მიზნები შესრულდება; ირინა აირჩევს კლასელს, რომელიც მის გვერდით დაჯდება; სოციალური ისტორიები;			ნაწილობრივ შესრულდა - ირინამ დაასრულა ინგლისურის დავალებები, თუმცა სჭირდება მეტი ყურადღების დათმობა მეცნიერებისთვის. ყველა მასწავლებელი იყენებს სტრატეგიებს; კლასელი არჩეულია და კარგად მუშაობენ.
მშობელი - ირინას დადებითი მოხსენებითი ბარათისთვის დააჯილდოვებს; შეაქვს მას მოთმინებისა და სიკეთის გამოვლენისთვის.		ირინა - ქალბ. ჯოუნსს ეტყვის, თუ გაბრაზდება რამეზე და მშვიდ ადგილას გავა;			
მშობლის კომენტარი:		ირინას კომენტარი:			

მიწოდების დაგეგმვა

2015 კლასი/წელი/ჯგ უფი სახელი	დაბრკოლება	ადრე გატარებული დამატებითი ზომები	დამატებითი განსხვავებული ზომები	საჭირო დრო	საბოლოო შეფასება	კომენტარები
	ცუდი ხელწერა	პატარა ჯგუფებში დამატ. მეცადინეობა	აქტივობები და საგამოცდო მომზადება	5 საათი	სემესტრის ბოლოს	ჩარევა პრობლემის გასარკვევად. წერა ან უფრო ღრმა პრობლემები - თანმიმდევრობა;
	დაბალი მოტივაცია	სადილის კლუბში გაწვევრიანებისკენ წახალისება	საკუთარი თავის პატივისცემის სავარჯიშოები	6 საათი	სემესტრის შუალედი	მიზეზის გამოვლენა: სკოლა თუ ოჯახური პრობლემა; სხვა ტიპის ჩარევა?
	ენა და კომუნიკაცია	საუბარი და კომუნიკაცია	საკომუნიკაციო აქტივობები და დამხმარე ტექნოლოგია	10 საათი	6 კვირა	ენის თერაპევტისა და საკომუნიკაციო დამხმარე გუნდის დასკვნა. ტექნოლოგია?
	სირთულე სოციალურ, ემოციურ ქცევაში	ყურადღება დადებით შედეგებზე	კონსულტაცია მოსწავლეებს, მასწავლებლებს ა და მშობლებს	8 საათი	სემესტრის ბოლოს	რა ისწავლეს; მოსწავლეების, მენტორებისა და მშობლების ნაამბობი

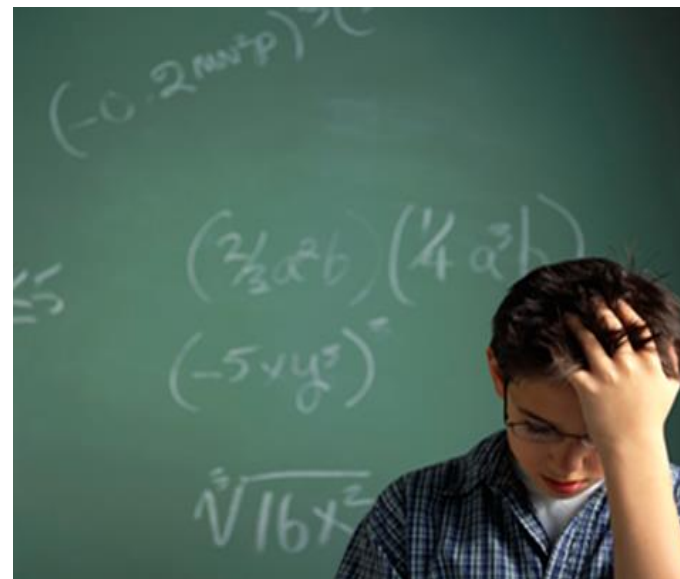
3. დაიწყეთ იქიდან, რაც უკვე ცნობილია

- ✓ ყოველთვის დაუკავშირეთ საკითხი და მისი შესწავლა იმ მასალას, რაც მოსწავლეებმა უკვე იციან და ესმით

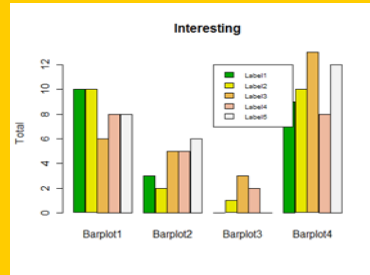

4. შეამცირეთ არეულობა

- ✓ შეამცირეთ არეულობა და დაბნეულობა, რამაც შეიძლება მოსწავლეებს ყურადღება გაუფანტოს სწავლისას

5. სტრუქტურულ-ეტაპობრივი დახმარება და 6. დიფერენციაცი

მიმართულებები, რუკები და ვიზუალური/კინეტიკური მეხსიერება

https://www.google.co.uk/maps/@?dg=dbn

Google Maps

Milano Centrale Railway Station, Piazza

British Council Milano, Via Manzoni, 38,

	Via Via Vittor Pisani and Via Filippo Turati	24 min	1.9 km
	Via Via Vittor Pisani	24 min	1.9 km
DETAILS			
	Via Via Filippo Turati	27 min	2.1 km

24 min 1.9 km

24 min 1.9 km

27 min 2.1 km

200 m

Lite Mode Map data ©2015 Google Terms Privacy

მიმართულებები, რუკები და ვიზუალური/კინეტიკური მეხსიერება

7. ხელმისაწვდომობა და ჩართულობა

ხელმისაწვდომობა გულისხმობს, რომ მოსწავლეებს შეუძლიათ სკოლაში თავისუფლად დაესწრონ გაკვეთილებს თავისი ასაკის, სქესის, ეთნიკურობის, უნარებისა და ჯანმრთელობის საჭიროებების მიუხედავად. ამგვარად, ხელმისაწვდომობა ძირითადად ორიენტირებულია პოლიტიკასა და სტრუქტურაზე.

ჩართულობა კი უზრუნველყოფს, რომ გამოცდილება, რომელსაც მოსწავლეები სკოლაში იღებენ არის მათთვის შესაბამისი, აზრიანი, გამამხნეველი და სასარგებლო. შესაბამისად, ჩართულობა ძირითადად ორიენტირებულია პრაქტიკასა და პედაგოგიკაზე.

8. მულტისენსორული და მრავალ-მოდალური მიდგომები

9. უზრუნველყავით მოსაწავლეთა აზრის გამოხატვა

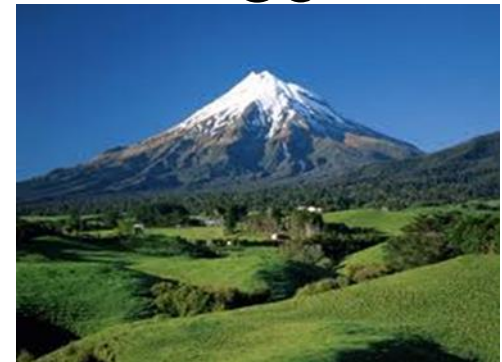
- ✓ მოუსმინეთ და იმოქმედეთ მოსწავლის სურვილების შესაბამისად
- ✓ აქტიურად შეუვეწყთ ხელი ერთობლივ და თანამშრომლობით მიდომას
- ✓ პრაქტიკული და მიზანმიმართული ნაბიჯი სწავლაზე ორიენტირებული მიდგომისკენ

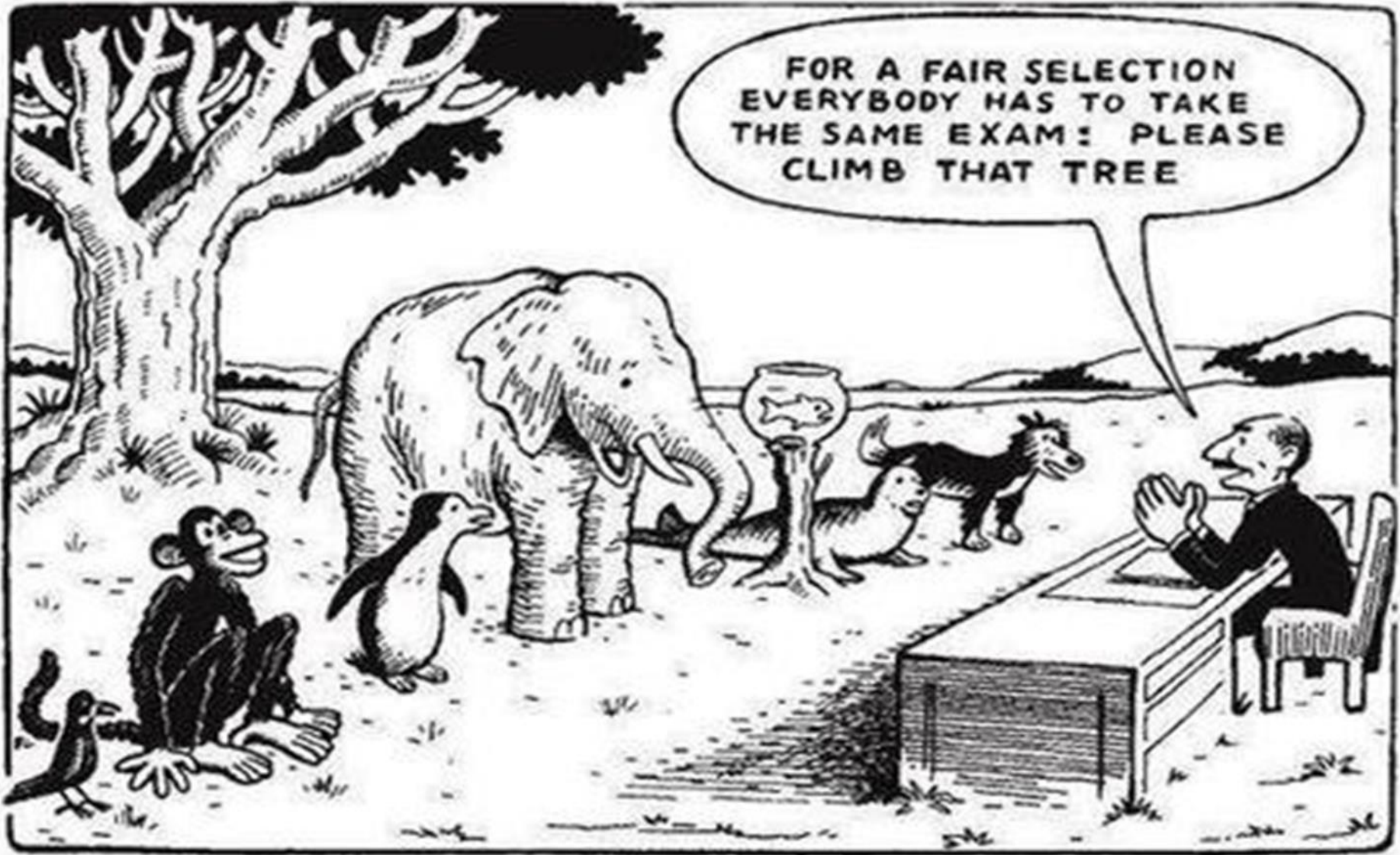
10. შეფასება სწავლისთვის

შეფასება სწავლისთვის და სწავლის შეფასება

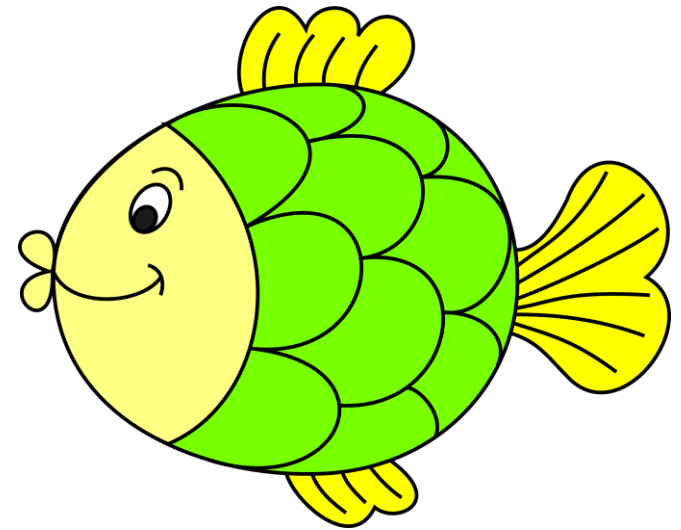
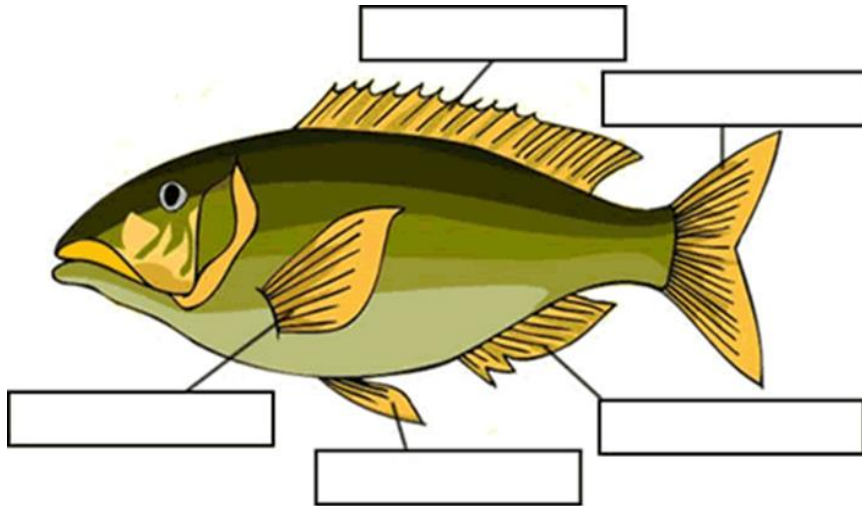
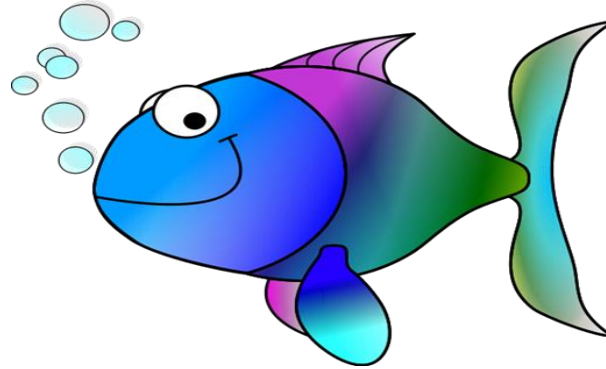
- ✓ ერთობლივი და უწყვეტი
- ✓ ღია კითხვები – არა ფიქსირებული პასუხები
- ✓ მოსწავლე ერთვება თავისი მიზნების დასახვასა და მოსწრების გაზომვის პროცესში
- ✓ აღნიშნეთ, როდესაც ადამიანს შეუძლია!
- ✓ პოზიტიური და მიღწევადი
- ✓ საკუთარი თავისა და თანატოლების შეფასება

სტანდარტული ტესტები და ტესტირება?

კომპლიმენტების მოსაპოვებლად

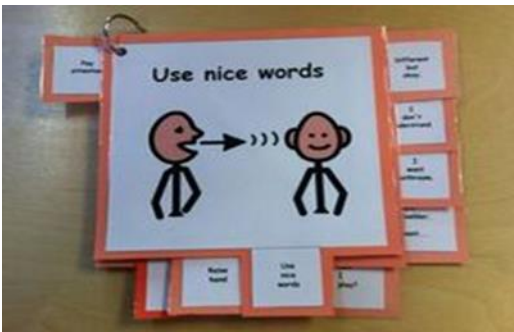
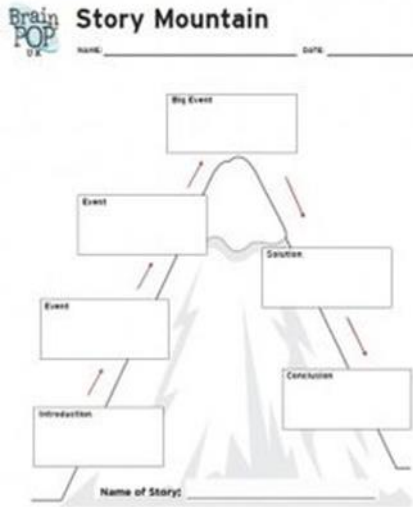
KWHL ცხრილი – ცხოველები მსოფლიოს ცივ მხარეებში

რა ვიცი?	რა უნდა ვიცოდე?	როგორ გავიგო?	რა ვისწავლე?
<p>1. პოლარული დათვები და პინგვინები მსოფლიოს ძალიან ცივ მხარეებში ცხოვრობენ.</p> <p>2. პინგვინებს ფრენა არ შეუძლიათ.</p> <p>3. იმპერატორი პინგვინები არიან ყველაზე დიდები.</p>	<p>1. სხვა რომელი ცხოველი ცხოვრობს ცივ მხარეებში?</p> <p>2. ყველა ერთმანეთს ებრძვის, თუ მეგობრულად ცხოვრობენ ერთმანეთის გვერდით?</p> <p>3. პოლარული დათვების განსხვავებული სახეობები არსებობს?</p> <p>4. ყველა მათგანს შეუძლია ცურვა?</p>	<p>1. საკლასო პროექტი</p> <p>2. მოვიძიო ინტერნეტში ინფორმაცია</p> <p>3. გავიგო, თუ რა იციან ჩემმა კლასელებმა/სკოლ ელებმა</p> <p>4. დაგეგმილი სატელევიზიო პროგრამა</p>	<p>1. ზღვის ლომები, სელაპები და ფრინველები ცხოვრობენ დათვებთან და პინგვინებთან ერთად</p> <p>2. პინგვინები მხოლოდ სამხრეთ პოლუსზე ცხოვრობენ, ხოლო პოლარული დათვები - ჩრდილოეთ პოლუსზე</p> <p>3. პოლარული დათვების მხოლოდ ერთი ძირითადი სახეობა არსებობს, ხოლო პინგვინების - მრავალი</p>

საკუთარი თავის, თანატოლებისა და მასწავლებლის შეფასება

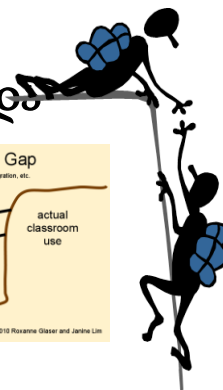
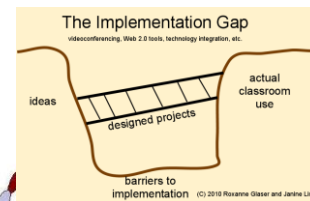
თვით-შეფასება 10/40	ქულა (10)	მასწავლებლის შეფასება	ქულა (10/40)
ცოდნა, საგნის შემცველობა	6	ცოდნა, საგნის შემცველობა	5
მონაწილეობა	4	მონაწილეობა	6
ქცევა	7	ქცევა	5
რა ვისწავლე	8	რა ვისწავლე	8
სულ:	25	სულ:	24

მოსწავლეების ხელშეწყობა სწავლის შეფასების პროცესში

წარმატებულ შედეგებზე ორიენტირებული მიდგომები

- ✓ ჩვენს „საუკეთესო მცდელობებზე“ დაყრდნობით, გამოიყენეთ ინკლუზიური პრაქტიკა!
- ✓ სწავლებისა და შესწავლის პროცესი გახადეთ ინდივიდუალური და პლურალური
- ✓ საჭიროების შემთხვევაში წარმოადგინეთ მიმოხილვა და განმარტებები
- ✓ გაკვეთილებს შორის კავშირი
- ✓ ფერის კოდებისა და შენიშვნები წინასწარ
- ✓ შეფასება, დაგეგმვა, შესრულება და მიმოხილვა
- ✓ მონიტორინგი, მენტორობა და გაწვრთნა
- ✓ მულტი-სენსორული მიდგომები
- ✓ **KISS-E**
- ✓ მომზადება, დაგეგმვა და ორგანიზება
- ✓ კოზიტიური სიჯიუტის ხელის შეწყობა
- ✓ დამხმარე ტექნოლოგია
- ✓ შესწავლის მიდგომების შეფასება
- ✓ საინტერესო სწავლება - ჩართეთ თქვენი სტუდენტები გონივრული საშუალებებით..... იმის მიხედვით, თუ მათ რისი გაკეთება შეუძლიათ!

ნეირო-სხვადასხვაობის საერთო ძლიერი მხარეები

- ▶ კრეატიულობა და შემოქმედებითი აზროვნება - მოულოდნელი კავშირების დამყარება
- ▶ პრობლემებთან გამკლავების უნარები და „მთლიანი სურათის“ ხედვა
- ▶ კარგი ვიზუალური, ვერბალური და სოციალური უნარები, ადვილად აზროვნება 3-D ფორმატში
- ▶ სწავლა გონივრული კავშირების პერსონიფიცირებით
- ▶ მოდელების დამახსოვრება და არა თანმიმდევრობების
- ▶ ორიენტაციის ქონა და არა მიმართულებების დამახსოვრება
- ▶ ჰოლისტიურად აზროვნება - ყველფერი ერთად და არა ეტაპობრივად
- ▶ წიგნიერების უნარების შექმნა საგნის მიმართ ინტერესის დახმარებით გამოცდილების და არა სხვისი კარნახის საფუძველზე

10 მიდგომა ინკლუზიური პრაქტიკისადმი

აღკვეთეთ ხმაური

მკაფიოდ
განსაზღვრული
სასწავლო შედეგები

აღნიშნეთ
მრავალფეროვნება

დაიწყეთ
კავშირით მასზე,
რაც უკვე
ცნობილია

სწავლების
შეფასებები

Scaffold სწავლება

უზრუნველყავით
სათანადო სივრცე

განასხვავეთ

მულტი-სენსორული და
მულტი-მოდალური
მიდგომები

ხელმისაწვდომობა
წინასწარ
დაგეგმილია

ინფორმაცია სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების კურსის შესახებ

- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების პორტფოლიო
- სპეციალური საგანმანათლებლო საჭიროებების გაცნობა
- დისპრაქსია
- მხედველობის, სმენის და ფიზიკური პრობლემა
- ADHD
- ASD
- დისლექსია
- ნიჭიერი მოსწავლეები
- ინკლუზიური შეფასების მიდგომა
- ენისა და საუბრის სირთულეები
- სოციალური, ემოციური და ქცევითი სირთულეები
- მულტიკულტურული ზეგავლენა

- <http://www.teachingenglish.org.uk/teacher-training/special-educational-needs>

Special Educational Needs Portfolio

For your self-access course

This is your personal portfolio. You can use it to log your thoughts and feelings and to reflect on your work and learning during this special educational needs training course.

Your portfolio has one section for each of the SEN course units. Each section includes:

- a case study
- a learning log - to write your personal notes
- further reading and useful resources.

Image © iStockphoto

ტექნოლოგიების გამოყენება - 21-ე საუკუნის უნარები

www.teachingenglish.org.uk

გმადლობთ!

phil.dexter@britishcouncil.org